

Impact Story

ПРОЗОРИСТЬ ТА ПІДЗВІТНІСТЬ У ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ ТА ПОСЛУГАХ / TAPAS

«Аптеки просто не хотіли з нами працювати»: як Prozorro Market зробив медичні закупівлі доступними для всіх

Сьогодні дошкільні навчальні заклади невеликих міст мають можливість купувати доступні лікарські засоби та інші товари так само швидко й легко, як і лікарні та школи великих міст.

Від квітня 2019 року в Україні працюють електронні каталоги для допорогових закупівель Prozorro Market. Вони спрощують для державних замовників закупівлю невеликих партій типових товарів, таких як, приміром, офісний папір, картриджі, ноутбуки, бензин, ліки та медичні вироби, адже працюють за принципом звичайного інтернет-магазину: обираєш, клікаєш мишкою – та купуєш. Замовникам більше не потрібно вишукувати й перевіряти постачальників. За їхню кваліфікацію та якість пропозицій у каталозі Prozorro Market відповідають централізовані закупівельні організації – ДП «Медичні закупівлі України» (за фармпродукцію) та ДУ «Професійні закупівлі» (інші категорії товарів).

Упровадження першого державного онлайн-магазину стало можливим завдяки підтримці USAID/UK aid проекту «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS». Скористатися е-каталогами можна безпосередньо через свій обліковий запис замовника на офіційних онлайн-майданчиках для проведення державних закупівель, таких як: dzo.com.ua, e-tender.ua, zakupki.prom.ua, smarttender.biz та ua.all.biz.

Сьогодні е-каталоги однаково цікаві як великим державним замовникам у містах-мільйонниках, так і маленьким регіональним організаціям.

Економія та підтримка замовників

Міська дитяча поліклініка №12 Харківської міської ради щороку обслуговує понад десять тисяч дітей та приймає майже 300 дітей на добу. Інна, яка працює бухгалтеркою у поліклініці, дізналася про Prozorro Market через міську раду. Від самого початку е-каталоги зацікавили її тим, що позбавляють потреби перевіряти постачальників, а сама процедура замовлення простіша, ніж була до цього. До того ж, адміністратори Prozorro Market надають ефективну підтримку для замовників. Коли на початку знайомства із системою в Інни та її колег виникали питання, їх вдалося швидко вирішити телефоном.

Інна розповідає, що коли Prozorro Market ще тільки перебував на пілотному етапі впровадження, асортимент медичних виробів, доступних в електронних каталогах, був доволі обмеженим. Однак Prozorro та

централізовані закупівельні організації оперативно реагують на потреби замовників і продовжують розширювати спектр товарів. Станом на 30 червня 2020 року в Prozorro Market було доступно більш ніж 2 500 позицій, зокрема – понад 600 видів лікарських засобів та медичних виробів.

Як і у випадку більшості медичних закладів України, бюджет міської дитячої поліклініки №12 Харківської міської ради – неабияк обмежений, тому ціни для відділу закупівель – ще один важливий фактор. За словами Інни, на деякі позиції в е-каталогах (вата, бинт, рукавички, шприци) ціни нижчі, ніж якщо замовляти у постачальників напряму, і для установи це – відчутна економія.

Рівні можливості для всіх

Медичні товари потрібні не лише медичним закладам і не лише замовникам у великих містах. Зокрема, дошкільні навчальні заклади (ДНЗ) по всій країні також зобов'язані мати набір аптечок для своїх маленьких відвідувачів.

Саме тому п'ять дошкільних навчальних закладів маленького прифронтового містечка Курахове, що розташоване неподалік Донецька та лише за 18 кілометрів від Мар'їнки – останнього форпосту підконтрольного українському Уряду Донбасу, раніше закуповували лікарські засоби та медичні вироби для 800 дітей у місцевих аптеках. З цією метою вони сформували спільний тендерний комітет для закупівель на юридичну особу ДНЗ №17 «Сонечко». Проте співробітництво було суцільною проблемою як для продавців, так і для замовників. Як розповідає бухгалтерка садочка №17 Енга Яригіна, аптеки не хотіли співпрацювати з ними через бюрократичні перепони, а знайти інших постачальників у маленькому містечку з населенням у лише 20 000 осіб було неможливо.

По-перше, аптеки віддають перевагу попередній оплаті. Це означає, що тендерним комітетам дошкільних навчальних закладів доводилося формувати замовлення, подавати їх разом зі своїми кошторисами до аптек та розраховуватися з аптеками за товари до їх отримання. Тоді як державні замовники, включаючи дитячі садки, мають зовсім інші процедури та вимоги; спочатку вони мають скласти кошторис, обрати постачальника, підписати контракт, отримати товари – і лише після цього перерахувати кошти за товар. Отже, курахівські дошкільні навчальні заклади звертались до аптеки з готовим бюджетом та списком необхідного.

Аптеки замовляли товари у постачальників, і тільки після цього садочки дізнавались ціну та в якого саме виробника закуповується товар. Відмінності у процедурах аптек і дитячих дошкільних закладів значно ускладнювали не лише закупівлі, а й планування витрат останніми.

Коли Енга вперше дізналася про Prozorro Market із друкованого видання місцевої адміністрації, одразу вирішила спробувати замовити через електронні каталоги товари, необхідні для формування аптечок медичної допомоги (приміром, вату, бинти, рукавички) для свого ДНЗ.

Енгу приємно здивувало, що система електронних каталогів працює так, як потрібно державним установам. Тобто вона може розрахувати точну суму товарів, які потрібно закупити, розмістити замовлення та здійснити оплату після його виконання. До того ж, система електронних каталогів вирішила проблему з доступністю постачальників: адже ті, що представлені у Prozorro Market, відкриті до співпраці із садочками з їхніми невеликими замовленнями. Енга може обрати постачальника, знаючи ціну та умови постачання товарів, підписати один контракт і бути впевненою, що отримає замовлення за кілька днів.

Виклики, пов'язані з пандемією

Із початком пандемії COVID-19 та, як наслідок, запровадження карантину, в Україні проблема ефективних закупівель товарів медичного призначення (скажімо, рукавичок, дезінфікувальних засобів та експрес-тестів) набула ще більшого значення для закладів охорони здоров'я і державних установ, що турбуються про захист своїх співробітників. Навіть після скасування вимоги про проведення кризь системи Prozorro закупівель товарів, робіт і послуг, призначених для боротьби з епідемією коронавірусу, Prozorro Market не втратив своєї актуальності. Навпаки – потреба у проведенні швидких невеликих закупівель значно зросла за місяці карантину. Зокрема, загальна вартість закупівель медичних товарів через е-каталоги зросла втричі – від 230 000 грн (1 січня – 10 березня) до 660 000 грн (11 березня – 26 травня). А загальна вартість товарів, пов'язаних із протидією COVID-19, які були придбані через Prozorro Market у цей самий період (11 березня – 26 травня 2020 року), досягла 2 млн грн.

Таким чином, завдяки Prozorro Market державні замовники в усій країні можуть швидко та прозоро здійснювати невеликі закупівлі, особливо у цей складний час.

Діяльність проекту USAID/UK aid «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS» підтримує громадян та Уряд України у зниженні або усуненні корупції у ключових функціях та послугах державного управління завдяки реформі електронного урядування та впроваджує передові міжнародні практики у ключових сферах електронних публічних закупівель, відкритих даних та електронних сервісів.